

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ – СПРАВА КОЛЕКТИВНА

Володимир ЯРОШЕНКО

"Запобігти, врятувати, допомогти", – так формулюється головна мета діяльності Управління з питань надзвичайних ситуацій та спецроботи. Про те, як у Зоні відчуження здійснюється робота за цими напрямками, нашому кореспонденту розповів заступник начальника Управління з питань НС та СР ДСП "РУЗОД" Віктор Смірнов. За його словами, підсумки минулого року дають підстави стверджувати, що Управлінню разом із керівниками підприємств удалося досягти певних позитивних зрушень

ПЛАНІ І ПІДСУМКИ

Найважливішим результатом можна вважати зменшення кількості надзвичайних ситуацій; значно підвищилася готовність пожежно-рятувальної служби (2-ЗДПО м. Чорнобиль, ДСКП "Чорнобильська Пуша", невоєнізованих формувань ДП "Чорнобильсервіс", ДЛ "СБК", ДСВНП "Екоцентр", ДСП "Комплекс" та ДСВКВП "Чорнобильводексплуатація").

Практично повністю виконані "План основних заходів цивільного захисту на 2009 рік" і "План роботи територіальної комісії з питань ТЕБ та НС". На підприємствах, організаціях і в установах організована розробка планів цивільного захисту на особливий період згідно з постановою КМУ від № 774-10 та визначено обсяги, порядок організації, способи й терміни здійснення заходів з переведення підприємств, установ і організацій на режим функціонування в умовах особливого періоду й виконання завдань цивільного захисту в цей період.

У листопаді минулого року проведено комплексне командно-штабне навчання органів управління, структурних ланок територіальної підсистеми Єдиної державної системи ЦЗ ЗВ і ЗБ(О)В, в ході якого проведено два об'єктові спеціальні комплексні тренування та відпрацьовано понад 30 ввідних. До тренування було залучено 17 штабів, понад 120 осіб керівного складу та фахівців підприємств, установ і організацій, 10 одиниць техніки.

За словами Віктора Васильовича, автоматична система контролю радіаційного спостереження (АСКРС), уведена в експлуатацію 1988 року, відпрацювала понад 150 тис. годин. Спочатку вона призначалася для спостереження аварійних ситуацій на ДСП "Чорнобильська АЕС" лише в умовах експлуатації атомної станції. Після проведеної модернізації (в сучасних умовах) технічні характеристики та склад устаткування вже повністю задовольняють вимоги для спостереження за радіаційним станом в Зоні відчуження.

На думку фахівців, стан справ міг бути значно кращим, якби не серйозні проблеми, серед яких доводиться відзначати насамперед занадто часту зміну керівного складу підприємств, що не дає їм змоги своєчасно й адекватно реагувати на зміну ситуації й несподівані виклики в питаннях цивільного захисту.

Вже звичними, на жаль, стали скарги посадовців на недостатнє фінансування. Мовляв, саме воно унеможливило реалізацію запланованих і затверджених програм, навіть таких елементарних, як забезпечення персоналу ЗВ і ЗБ(О)В індивідуальними засобами захисту органів дихання (протигазами). З цих же причин запаси паливно-мастильних матеріалів на випадок надзвичайної ситуації набагато менші за нормативні.

Перевірка справжньою зимою виявила, що наявний у Зоні парк снігоприбиральної техніки морально й фізично застарів, потребує капітального ремонту й оновлення.

НАДІЙНИЙ ЗВ'ЯЗОК – ЗАПОРУКА УСПІХУ

Забезпечення сталого функціонування системи зв'язку, оповіщення та інформування є одним з пріоритетних напрямків діяльності органів управління всіх рівнів у сфері цивільного захисту.

Характеризуючи роботу в цьому напрямку, Віктор Васильович відзначає, що результатом плідної роботи колективу комплексу телекомунікацій стала надійна експлуатація мережі транкінгового зв'язку, модернізація мережі "Алтай" (90 абонентів), підтримання в постійній технічній готовності пересув-

ного пункту управління, технічних засобів системи оповіщення тощо. Свою працездатність довели електронна АТС та мережа стільникового зв'язку (понад 100 абонентів). Наразі здійснено значний обсяг робіт з монтажу апаратури системи супутникового зв'язку.

Проте не слід залишати поза увагою той факт, що існуюча система зв'язку та оповіщення вже давно не в повній мірі відповідає вимогам нормативних документів. Більшість наявних засобів зв'язку принципово застаріла, має великий процент зношеності. За своїми експлуатаційними параметрами це техніка вчорашнього дня, що не тільки зменшує ефективність її використання, а й вирішення питань ремонту та технічного обслуговування.

Крім того, слід констатувати, що реальні витрати ДП "Чорнобильсервіс" на вдосконалення системи оповіщення та зв'язку регіонального рівня минулого року склали лише 0,25 % від запланованих. Аналогічний стан справ відмічається й на об'єктовому рівні (ДСП "Техноцентр"). Це свідчить про те, що керівництво підприємств, розробляючи плани на початку року, не завжди підходить до виконання планів з належною відповідальністю.

Сьогодні великі сподівання покладаються на реалізацію довгострокового плану реконструкції системи зв'язку, оповіщення та інформації Зони відчуження, проте це проект на тривалу перспективу. Зокрема, з уведенням в експлуатацію апаратури системи супутникового зв'язку суттєво поліпшиться надійність зв'язку та його якість.

Протягом минулого року проведено чотири комплексні технічні перевірки регіональної системи зв'язку та оповіщення. Основним недоліком при проведенні перевірок стало послаблення контролю з боку окремих керівників підприємств, установ та організацій за виконанням затверджених заходів, а також безвідповідальне ставлення відповідальних посадових осіб, персоналу диспетчерських (чергових) змін до виконання своїх обов'язків.

Разом з тим, аналіз стану технічного оснащення об'єктових систем оповіщення дає підстави констатувати деякі

позитивні зрушення порівняно з 2008 роком. Це стосується, насамперед, діяльності ДСКВП "Чорнобильводексплуатація", ДСКП "Чорнобильська Пуша". Позитивним прикладом є також застосування на кількох підприємствах технічних засобів гучимого зв'язку, що значно скорочує терміни оповіщення та інформування персоналу (ТК ДП "Чорнобильсервіс", ДП "ЧВЕ", ДСП "Комплекс", ДП "СБК"). Серед диспетчерських (чергових) змін підприємств, установ та організацій на позитивну оцінку заслуговує відповідний персонал метеостанції, оперативно-диспетчерського відділу ДД-АЗВ, ДСП "Чорнобильська АЕС", ДСКП "Чорнобильська Пуша", ДСВНП "Екоцентр", 2-ЗДПО м. Чорнобиль, ДП "Чорнобильсервіс".

Керівники інших об'єктів, на жаль, і до цього часу займають вичікувальну позицію й покладають надію на сили та засоби регіону, прикриваючись традиційним словосполученням: "вкрай обмежене фінансування".

На думку Віктора Васильовича, вдосконалення системи управління на основі впровадження сучасних технічних засобів повинно стати пріоритетним напрямком заходів із цивільного захисту та знайти відповідне місце у фінансових та виробничих планах поточного року.

Крім того, необхідно посилити вимоги з питань оповіщення до підрядних організацій при укладенні договорів щодо проведення робіт та наданні спецдозволів на право господарської діяльності на території Зони відчуження. Важливо також не допустити скорочення технічних засобів радіомовлення як у виробничих приміщеннях, так і за місцем проживання персоналу, та розглянути питання щодо обов'язкового встановлення службових стаціонарних телефонів основному керівному складу ЦЗ за місцем проживання.

Завершаючи бесіду, Віктор Васильович зазначив: "У короткій газетній публікації неможливо зробити повний аналіз усіх недоліків, котрі заважають налагодити ефективний цивільний захист у Зоні відчуження. Сподіваюся, що проблеми зрештою знайдуть своє вирішення, а засоби масової інформації не залишать їх без уваги".